

שירות משמעותי בצה"ל (שעה וחצי)

מטרת הפעילות:

1. הבנת מקומו והשפעתו של צה"ל בחברה הישראלית
2. עיסוק בשאלת הגיוס- למה צבא?
3. לאפשר לחניכותים להעלות את המניעים השונים להתגייסות לצבא

מהלך הפעילות:

1. סבב "מה נשמע?"

בו גם נסביר לחניכותים בהתחלה על מה הפעולה של היום. נזכיר להם את הפאנל שהם השתתפו בו ונסביר להם שאנחנו הולכים להמשיך לדבר על נושא השירות הצבאי (10דקי')

2. מתודה 1- תהליך הגיוס- מרוץ שליחים (10 דקי')

נחלק את הקבוצה ל-2. בצד אחד של החדר נניח שולחן ועליו שלבי הגיוס (צו ראשון, יום המא"ה וכו') בסדר מבולגן, ובצד השני יהיה שולחן עליו יהיו ההסברים של השלבים. בצד בו מונחים ההסברים יעמדו חברי הקבוצה. בשלב הראשון יהיה עליהם לסדר את השלבים לפי הסדר כאשר לכל נציג מותר להזיז חלק אחד בלבד. בשלב השני כל פעם על חבר קבוצה לקחת הסבר ולרוץ לשולחן עליו מונחים שמות השלבים ולהתאים בין השלב לבין ההסבר שלו. הקבוצה הראשונה שתתאים בצורה נכונה ומדויקת את השמות להסברים תנצח. (נספח א')

3. מתודה 2- תפקידים בצבא (10 דקי')

נכתוב על כוסות (או כל דבר אחר שאתם חושבים עליו) שמות של תפקידים בצבא (לוחמת מעברים, חיל ב8200, לוחם בגבעתי, לוחם ב669, פקיד שלישות, מש"קית ת"ש, לוחם בסיירת מטכ"ל, מ"כ בטירונות, סייעת רופא שיניים, חובש קרבי) ונבקש מהקבוצה לסדר את התפקידים בפרדימה- כאשר למטה מונחים התפקידים שפחות חשובים\משמעותיים בעיניהם ולמעלה אלה שיותר חשובים ומשמעותיים.

4. דיון (10 דקי')

- האם אתם מכירים את כל התפקידים שהיו רשומים לכם?
- לפי מה החלטתם מה יותר חשוב?
- לדעתכם יש באמת תפקידים שיותר חשובים מאחרים? למה? מה הופך תפקיד למשמעותי יותר או פחות?
- האם הצבא יכול לתפקד בלי התפקידים שהגדרתם כפחות חשובים?
- מה זה אומר על בנאדם אם הוא שובץ לתפקיד שהגדרתם משמעותי? מה זה אומר עליו אם הוא שובץ לתפקיד שהגדרתם כפחות משמעותי?

5. מתודה שלישית (15 דקי')

- ***אופציה א':** נקריא לחניכותים את הקטע של יאיר לפיד "קווים לדמותו של החייל הישראלי" (נספח ב').
- לאחר מכן נבקש מהם לבחור קטע\פסקה\שורה שהם התחברו אליו ולהסביר מדוע בחרו דווקא בקטע זה.
- ***אופציה ב':** משחק קהוט של סלנגים וראשי תיבות צבאיים

6. הפסקה (5-10 דק')

7. מתודה 3- "למה צבא?" (10 דק')

כל חניך יגיד כמה מ-10-10 הוא רוצה ללכת לצבא. כותבים על הלוח את המילים "למה צבא?" - אז למה ללכת לצבא? מה מניע אותי? למה "לבזבז" שנתיים\ שלוש מהחיים שלי? מהו שירות משמעותי בעיניי? פונים אל החניכות. ים בבקשה לענות על השאלה. כותבים את התשובות מסביב.

***עזר** (אפשר לתת לחניכות. ים אופציות שונות לתשובות):

סיבות להתגייס: שמירה על החוק, אדרנלין, התבגרות, התמודדות עם פחדים, תרומה למדינה, להיות כמו כולם, להכיר אנשים חדשים.

סיבות לא להתגייס: קריירה, ערכים- נגד פינוי מאחזים, ערכים- נגד הכיבוש, לא מעניין אותי- כל אחד צריך לעשות מה שטוב לו, החברה לא נתנה לי כלום למה שאני אתרום לה, חוסר רצון להתמודד עם פחדים.

שואלים את החניכות. ים - אם מתגייסים- איזה שירות רוצים שיהיה לנו? האם אנחנו רוצים להעביר את השירות באזור הנוח, או לצאת ממנו? לתרום כמה שאנחנו יכולים ולהחשף לעוד אופציות או להשאר איפה שאנחנו..?

8. מתודה 4- היגדים (15 דק')

החניכות. ים מסתובבים בחדר, וקוראים תשובות לשאלה "האם אתם בעד גיוס לצה"ל או לא?" בוחרים הגד אחד שהם מסכימים איתו והגד אחד שהם לא מסכימים איתו.

- " לא כולם חייבים לשרת, יש עוד דרכים לתרום למדינה חוץ משירות צבאי".

- " מי שחי בחברה, צריך להיות מחויב לתת מעצמו למענה".

- " קיים במדינה חוק גיוס חובה, ולכן כל אחד חייב לשרת בצבא".

- " אני לא מוכן לשרת בצבא, כשאני לא מסכים עם מדיניות הממשלה".

- " אם אתה ואני לא נעשה אז מי כן?"

- " למה שאתגייס מה יצא לי מזה?"

- "אם לא נתגייס לצבא לא יהיה מי שיגן עלינו בנוסף אנחנו צריכים לתת דוגמה להבדיל

מהשמאלנים שלא מתגייסים מסיבות "אידיאולוגיות" הפחדנים האלה. אל תחשוב אפילו על להשתמט."

- מחנכים אותנו לקבל את הגיוס לצבא כמובן מאליו, בלי ביקורת, וזה לא נכון לדמוקרטיה.

- בעד! אך עם צבא גרביים כמו שלנו לא נגיע לשום מקום, צריך לייעל את הצבא ומיד.

- דווקא בגלל הקיטוב בישראל, אסור לוותר על כור ההיתוך ועל החיבור שקיים בצבא בין קבוצות האוכלוסייה השונות.

- הגיוס לצה"ל הוא חובה שהיא גם זכות, וכל אזרח צריך להתגייס ולתרום את חלקו - בלי קשר לדעתו הפוליטית.

- מסיבות מצפוניות אין ביכולתי לשרת בכל ארגון אשר פועל בדרכי אלימות וכוחניות.

- צבא העם גורם להפיכת החברה למיליטריסטית משום שהוא מעודד את העם לחיות על חרבו

לאחר שהם הסתובבו ובחרו- נקיים דיון: מדוע בחרתם את המשפטים? מה הם אומרים לדעתכם? וכו'

9. סיכום (5 דק')- סבב עם מה אני יוצא/ת מהפעולה

10. פינה אישית (20 דק')

11. עזרים:

- מחשב
- מקרן
- דפים למירוץ שליחים
- כוסות עם תפקידים בצבא
- היגדים
- הקטע של יאיר לפיד - "קווים לדמותו של החייל הישראלי"

נספח א'

צו ראשון

יום המא"ה

שאלון העדפות

מיונים\ימי גיבוש

יום הגיוס

התייצבות בלשכת הגיוס לצורך רישום ובדיקות. ביום זה עוברים אימות נתונים, מבחנים פסיכוטכניים ובדיקת רופא ונקבעים נתונים אישיים אשר ישפיעו על התפקידים בהם תוכלו לשרת.

יום מיון התעסוקתי, לבנות בלבד, אשר בו יתקיימו מבחנים פסיכוטכניים, סימולציות, משימות אישיות או קבוצתיות ועוד, אשר מטרתם לבדוק יותר מקרוב את הנתונים של המלש"ביות על פי אמות מידה חדשות, כגון: טכני, הדרכה, טיפול באדם, מינהל וארגון, עיבוד מידע, שדה ועוד

שאלון הכולל את התפקידים המוצעים למלש"ב. עליו לדרג את העדפותיו לפי רצונו האישי. זוהי ההזדמנות של המלש"ב להשפיע על שיבוצו.

מלש"ב הנמצא מתאים על פי נתוניו ועל פי צרכי הצבא, מקבל זימון לגיבושים ליחידות ההתנדבותיות/ לימי מיונים בחילות השונים. במיונים אלה בוחנים את ההתאמה של המלש"ב לתפקיד ואת יכולותיו. אם המלש"ב עובר את המיון או הגיבוש, ייקבע תאריך גיוסו על פי התפקיד שאליו התקבל.

בשלב זה המלש"ב עובר עובר לסטאטוס של חייל בצבא ההגנה לישראל.

קווים לדמותו של החייל הישראלי / יאיר לפיד

אין דבר כזה חייל ישראלי,
יש אבא שקם להסיע את הילדים,
ורק אחר כך עלה על מדים.
יש ילד בן 19 מ"גולני" שגמר ראשון מסע כומתה,
אבל לא יודע איך להגיד "אני אוהב אותה" לילדה מהכיתה.
יש את הקצין שכולם אוכלים ממנו קש,
אבל בלילות הוא כותב שיר נרגש למשקית ת"ש באור הנחלש של הנגמ"ש.

לחייל הישראלי יש דאגות שאין לאף חייל אחר.
רק הוא יודע שבכל פעם שהוא ייצא לקרב,
בשבעים מדינות מישהו יחליט שהוא נעלב.
חמש פעמים ביום אמא שלו מופיעה על הצג של הסלולרי עם פרשנות על המצב,
ואבא שלו צועק מאחורה שפעם היה יותר קשה ושתרד מהקו.
הוא בצבא היחיד בעולם שבו קמים מוקדם כדי לומר "סליחות",
ומאז שהמפקד שלו חזר מהודו יש להם בסיס סגור עם צ'אקרות פתוחות.

זה אפילו לא חשוב באיזו יחידה הוא משרת,
כי תמיד יהיה תימני אחד שקטעים איתו שאתה נופל,
קיבוצניק שמנגן בגיטרה את מאיר אריאל,
מרוקאי שהביא חבילות מהבית וכל הזמן אוכל.
תמיד תהיה המד"סית עם משקפי הדיסטנס שקורעת אותם שחבל על הזמן,
את ההוא שהפסיק לעשן אבל משנרר לכולם,

ואת סרגיי עם הגופייה, שאחרי חמש דקות בשמש נראה כמו פסי חניה אדום-לבן.

ורק בצבא הזה אם יש לך יומולדת בגיא ההריגה,

עדיין תקבל עוגה מהפלוגה.

רק חייל ישראלי תמיד שואל איך המלחמה הולכת,

ותמיד יהיה מי שיזכיר לו את האמת החותכת,

שאינ לנו לאן ללכת.

כבר שישים שנה הוא מנסה להחליט מה יותר נורא:

לפספס את אלה שמגיע להם למות,

או חלילה לפגוע במישהו בטעות.

והוא כל כך עסוק בברירה בין טוב לרע,

שלפעמים צריך להזכיר לו להפסיק להיות מודאג,

כי כשהתותחים יורים מוסר הוא בקושי דג.

אין דבר כזה חייל ישראלי.

יש בנאדם שהתגייס כי הוא יודע שצריך,

כולנו באותה הסירה, או שנטבע או שנמשיך.

הרי היו לו דברים הרבה יותר טובים לעשות,

מאשר לעמוד בחום הזה ולחכות להסעות.

לוקח "מאה שנות בדידות" למגדל השמירה,

עין אחת מחפשת מחבלים, עין שנייה גונבת שורה.

הוא לא רוצה לצאת גיבור, הוא מעדיף לצאת שבת,

השבועות שלו עוברים מהר והימים לאט.